

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Cavssini Trecensis, E Societate Iesv, De Eloqventia
Sacra Et Hvmana Libri XVI**

Caussin, Nicolas

Coloniae Agrippinae, 1634

40. Appius Claudius. Oratio Appij Claudij ad senatum. Eadem ex Græco
expressa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70090)

Nunc Latinæ eloquentiæ cunas videamus.

effet iræ plebis, in Patres flexit hominum voluntates.

Cicero in Bruto, Eius in orationibus floruisse eloquentiam vel illud dicat quod funebre laudatione fuerit decoratus, orationis autem exornatus generis, iam inter facundia uelicitas numeratur. author Halicar. l. 5. antiquit. Ro. ubi de Valerio habet, quod præcipuum illi in oratione fuerit, ut ait, Exstat eius oratio ex Halicar. l. 4. p. 113.

Latini Oratores Ciceronis fermè omnes penicillo expressi.

L. Iunius Brutus.

Iunius Brutus Latinorum Oratorum principium tenebit, si non principatum. Quis enim illi putet, aut celeritatem ingenij, aut vim dicendi defuisse, qui de matre ex oraculo Apollinis, tam acutè, arguteque coniecit: qui summam prudentiam simulatione stultitiæ texerit: qui potentissimum regem, clarissimi regis filium expulerit: ciuitatemque perpetuo dominatu liberatam, magistratibus annuis, legibus, iudiciisque deuinxerit: qui collega suo imperium abrogauerit, ut è ciuitate regalis nominis memoriam tolleret, quod ceitè effici non potuisset, nisi esset oratione persuasum, Cicero in Bruto p. 396.

Menenius Agrippa.

CAPVT XXXIX.

Riſea quidem, & horrida, sed ipſo horrore veneranda exitit Menenij Agrippæ facundia, qui paucos annos post reges exactos, cum plebs propè ripam Anienis ad tertium milliarium confediſſet, eumque montem, qui facer appellatur, occupasset, dicendo sanauit discordias. Exstat eius oratio sic à Tito Liuiio expressa.

Oratio Menenij Agrippæ.

Tempore quo in homine, non ut nunc, omnia in vnum consentiebant, sed singulis membris suum cuique consilium, suus sermo fuerit, indignatas reliquas partes, sua cura, suo labore, ac ministerio ventri omnia queri; ventrem in medio quietum nihil aliud, quàm datis voluptatibus frui: conspirasse inde, ne manus ad os cibum ferrent, ne os acciperet datum, nec dentes conficerent. Hac ira dum ventrem domare vellent, ipsa sua membra, totumque corpus ad extremam tabem venisse, inde apparuisse ventris quoque, non seque ministerium esse: nec magis ali, quam alere eum, reddentem in omnes corporis partes hunc, quo viuimus, vigemusque; diuisum pariter in venas maturnum confecto cibo sanguinem. Comparando hinc, quam intestina corporis seditio similis

Appius Claudius.

CAPVT XL.

Appius Claudius, C. F. App. N. Cæcus ille, ingenij tamen ut apparet lumine præstitit, iuris æque, ac eloquentiæ consultus. Hic est, qui rerum gestarum gloria circumfluens, cum de Pyrrhi pace ageretur, lectica in Senatum delatus turpes pacis condiciones grauissima oratione discussit, quæ extat apud Plutarchum his verbis.

ORATIO APPII CLAVDII AD SENATUM.

Πρότερον μὲν ἐφητέον περὶ τὰ θυμάτα τῶν χλευσίων ἄνθρωπος ἔφερον, ὡς Ῥωμαῖοι τὸν Ἰ ἀχθῆσαι, πρὸς τῶ τυφλῶς εἶναι, μὴ καὶ κερὸς ἄν ἄλλ' ἀκούων ἀσχερὰ βαλεῖματα καὶ δόγματα ὑμῶν ἀναξέποντα τῶ Ῥώμης τὸ κλέος. πῶ γὰρ ὑμῶν ὁ πρὸς ἅπαντας ἀνδραπέδες θυμολοῦσθε ἀεὶ λόγῳ, ὡς εἰ παρὴν ἐκείνῳ εἰς Ἰταλίαν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, καὶ σιμῶν ἐχθρὸν ἡμῖν καὶ τοῖς πατρίσιν ἡμῶν ἀμάρτυρον, ὅσῳ ἂν ὑμῶν νείτο νόν ἀνίκητος, ἀλλ' ἡ φυγὴν ἂν ἢ πῶ περὶ σὴν σῖτα ὅσα τὴν Ῥώμην ἐνδοξέτερον ἀπέλιπε. Ταῦτα μὲν τοι κενὴν ἀλαζονείαν καὶ κόμπον ἀποδείκνυτο χάραξ καὶ μολοσοῦς τὴν ἀεὶ Μακεδόνων λείαν δεδιότες, καὶ τρέμοντες Πύρρον δε τῶ Ἀλεξάνδρου δορυφόρον ἐναγῆν ἀεὶ περὶ πῶν καὶ δεραπέων διατέλλεκε, καὶ τὸν οὐ βοηθῶν τοῖς σῖτα ὅσα μάλλον ἔλλησιν, ἢ φεύγων τὸς ἐκείνους πολέμους, πλαιῖται περὶ τὴν Ἰταλίαν, ἐπαγελλόμενοι ἡμῖν τὴν ἡγεμονίαν ἀπὸ ταύτης τῶ δυνάμει, ἢ μέρῳ μικρὸν αὐτῶ Μακεδονίας ὅσῳ ἤρκεσε διαφυλάξαι, μὴ τῶτον οὖν ἀπαλλάξῃν νομίζετε ποιησάμενοι φιλον ἀλλὰ ἐκείνους ἐπαίεσθαι, καταφρονήσανται ὑμῶν, ὡς πᾶσιν εὐχατεργάτων, εἰ ἰκέρῳ ἀπεισι μὴ δοῦς δίκην ὡν ὑβρίσεν ἀλλὰ καὶ προσλαβὼν μισθὸν τῶ ἐπεργεῖσθαι Ῥωμαῖοις ταβαντίνους καὶ Σαμῆτας. Quæ Latinè sic red- do: Eadem

Eadem ex Græco expressa.

ANtea quidem cæcitate meam moleste ferebam, nunc autem doleo ad hoc oculorum incommodum non accessisse surditatem. Neque enim consiliorum, sententiarumque ignauiam, atque turpitudinem audirem, quibus Pop. Romani gloria breui est interitura. Vbi vester ille omnium quotquot sunt mortalium aures peruagatus sermo, quo iactabatis, illum Alexandrum Magnum, si in Italiam venisset, cum & vos ætatis flore, & vestri parentes consiliorum vigore florent, inuisum (ut prædicabatur) haudquaquam futurum, sed aut sua fuga, aut certe, quod grauius est, cruore vestri imperii nomen lanciturum fuisse. Phalerata (ut apparet) verba fuere, inania veritatis, plenissima iactationis. Chaonas quippe, & Molossos perpetuam Macedonum prædam iumentis, Pyrrhum exhorrescitis, qui vnum aliquem ex istis Alexandri satellitibus semper affectatus, nunc non tam Græcis suppetias ferens, quam ipse domesticos hostes fugiens, circa Italiam diffusus vagatur. Scilicet isto vobis copiarum robore pollicetur orbis imperium, quibus particulam Macedoniae seruare non valuit?

Nolite existimare hominem, si semel placueritis, à vobis recessurum, quin potius hac lenitate innumeros alios estis excitaturi, qui vobis tanquam mortalium contemptissimis insultent, cum præsertim Pyrrhus non modò post tot illatas iniurias impune abeat, sed etiam mercedem à P. R. ferat, quod vos Tarentinorum, & Samnitium fecerit ludibrium.

His addit Cicero C. Fabricium, qui est ad Pyrrhū de captiuis recuperandis missus Orator: Titum Coruncanum, quod ex Pontificum commentarijs longè ingenio valuisse videtur: M. Curium, quod is Tribunus plebis inter rege Appio Claud, Cæco, diserto homine, comitia contra leges habente, cum de plebe consulem non accipiebat, Patres ante auctores fieri coegerit: quod fuerit permagnū, nondum legem lata. Licet aliquid de Marci Popilij ingenio suspicari, cui cum Cos. esset, eodemque tempore sacrificium publicum cum læna faceret, quod erat flamen Carmentalis, plebis contra Patres concitatione, & seditione nuntiata,

ut erat læna amictus, ita venit in concionem, seditionemque, tum auctoritate, tum oratione sedauit.

M. Corn. Cethegus.

CAPVT XLII.

M. Cornelius Cethegus amplissimis honoribus functus, ut qui adolefcens, pōtifex factus est, & Consulatum gessit bello Punico II. anno ab vrbe condita D.C. cum P. Sempromio Tuditano eloquentia laudibus floruit, de quo notissimi verus Ennij.

Additur orator Cornelius suauiloquenti

Ore Cethegus Peturio collega Philoni

Filius, u. dicitur eius popularibus olim

Qui tum vivebant homines, atq. auum agitabant,

Plus delibatus populi, suada que nulla.

Vbi Cicero cum animaduertit dici oratorē, & suauiloquentem, quod suis temporibus imperisque nō tamē fuisse asserit, qui latrare potius, quam loqui videbantur. Nec satis, ut hominis decus ingenium, sic ingenij ipsius lumen eloquentia, qua virum excellentem præclarētum illi homines florem populi esse dixerunt, & quam Deam in Periclis labris scripsit Eupolis sessitauisse, huius medullam Ennius Cethegum oratorem esse dixit.

M. Cato Senior.

CAPVT XLIII.

Quem virum ex Cicerone Dij boni i. mitto ciuem, aut senatorem, aut Imperatorem? oratorem enim hoc loco quaerimus. Quis illo grauior in laudando iacerbior in vituperando? in sententijs argutior? in docendo, & differendoque subtilior? Referta sunt eius orationes amplius centum, & quinquaginta, & verbis & rebus illustribus Licet ex ijs eligant ea, quæ notatione, & laude digna sunt: omnes oratorij virtutes in eis reperientur. Iam vero origines eius, quem florem, aut quod lumen eloquentiæ non habet? Amatores huic desunt, sicuti multis iam antè sæculis, & Philisto Syracusio, & ipsi Thucydidi. Antiquior quidem est eius sermo, & quædam horridiora verba habet, ita enim tum loquebantur. Id muta, quid tum ille non potuit, & adde numeros, & aptior sit oratio: ipsa verba compone, & quasi coagula, quod ne Græci quidem veteres factitauerunt, iam neminem antepones Caroni. Ornari orationē Græci putant, si verborum immutationibus vtantur, quos appellant ῥηπνεύς & sententiā-

rum,